

4. Глухов В.І. Нові напрямки розвитку фізичного виховання учнів загальноосвітніх школах України // Матеріали першої республіканської конференції "Підготовка спеціалістів у галузі фізичної культури та спорту в Україні". - Т. 1. - Луцьк: Надстир'я. - 1994. - С. 367-369.

5. Крамських В.М. Використання нових підходів до створення програм по фізичному вихованню в школі для поліпшення підготовки фізкультурних кадрів // Матеріали першої республіканської конференції "Підготовка спеціалістів у галузі фізичної культури та спорту в Україні". - Луцьк: Надстир'я. - 1994. - С. 474-475.

6. Мартиросов Э.Г. Методы исследования в спортивной антропологии. - Москва: Физкультура и спорт. - 1982. - 194 с.

7. Шиян Б.М. Що потрібно для формування національної системи фізичного виховання школярів // Фізичне виховання в школі, 1997, № 2. - С. 3-6.

ESTIMATION OF MORPHOLOGICAL AND FUNCTIONAL STATUS OF YOUNG CHILDREN IN ZRANTHKARPATIAN REGION

MYKHAILO MOLNAR

Lviv State Institute of Physical Culture

Necessity of estimation of physical development, physical fitness and health levels in schoolchildren is being grounded in the article. Specificity of morphological and functional indexes in schoolchildren of Zranthkarpatian Region has been defined. Specific features (ecological, biological, social ones and local conditions) which mainly define morphological, functional and psychological status of men has been revealed.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ МОДЕЛЕЙ РУХОВИХ РИТМІВ ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

РОМАН ПЕТРИНА

Львівський державний інститут фізичної культури

Одним з важливих компонентів у фізичному вихованні дітей молодшого шкільного віку є формування відчуття ритму (ВР). На думку великої кількості фахівців (Воскресенская Л.П., 1969, Тер-Ованесян А.А., 1978, Лях В.И., 1989, Платонов В.Н., 1997 та інші) високий ступінь розвитку відчуття ритму буде зумовлювати швидке оволодіння новими

вправами, дозволить економно виконувати спортивні рухи, а отже зменшити передчасній втомі. Варто зазначити, що разом з тим, у дослідженні ритму існує багато невирішених питань що потребують наукового обґрунтування. Недостатньо вивчені вікові тенденції ВР, особливості відтворення ритмічних моделей з різною структурою, особливості формування цієї якості.

Найсприятливішим періодом для формування відчуття ритму на думку авторів (Лях В.І., 1989, Кручинін, В.А.1974) є молодший шкільний вік. Тому, вивчення особливостей відчуття ритму у молодших школярів можна стати одним із напрямків наукових досліджень.

З метою визначення особливостей сприйняття та відтворення ритму ВР нами розроблена спеціальна методика що ґрунтується на використанні спеціально розробленої В.Сивіцьким комп'ютерної програми "Ритмік" яка дозволяє створювати моделі певних ритмів та перевіряти точність їх відтворення. Методика тестування відчуття ритму полягала в тому, що досліджуваному пропонувались певна кількість шаблонів ритмів, які перевірялись експериментально. Піддослідному задавався через внутрішній гучномовець певний звуковий ритм, який він намагався максимально точно відтворити натисканням на клавішу миші після цифрового прослуховування. Відлік часу починався з моменту натискання школяра на клавішу миші. Результат у цифровому та графічному вигляді фіксувався на ПК. З метою кращого самоконтролю за створюваними ритмом програмою передбачена можливість озвучення, тобто при натисканні на клавішу миші видається звук тої самої частоти, як і звук ритмічної моделі. Програмою передбачений також режим репету, який дозволяє співставляти з еталоном відтворений ритм. Ці ритми задавались такі, які є адекватними до ритмів тих вправ, що входять у шкільну програму. За даними літературних джерел (Теплов Б.М, 1983, Зьбкин Д.Г.,1958, Варданян С.В.,1983) до особливості відтворення певних ритмів, мають певні індивідуальні відмінності.

У дослідженні приймали участь школярі молодших класів м. Львова у кількості 62 особи (28 хлопчиків і 34 дівчинки). Серед школярів виявлялись значні розбіжності у результатах, так мінімальна середня швидкість на попадання у початки акцентів для усіх різновидів ритмів становила 8 ms, а максимальна 132 ms.

Особливості відтворення різних за тривалістю компонентів ритму. З метою визначення особливостей відтворення окремих часових інтервалів ритму дітьми молодшого шкільного нами досліджувалась точність відтворення часових інтервалів тривалістю в межах від 0,02 с. до 0,1 с. (рис.1). Дослідження показало, що відчуття ритму залежить від точності окремих елементів моделі ритму. Найкраще відтворюються

учнями компоненти ритмів у межах від 0,05 с. до 0,2с., похибка відтворення становить від 15 до 28 ms. Із розширенням меж в сторону зменшення школярі перестають відчувати дуже короткі за тривалістю часові проміжки, збільшення у завданнях часових інтервалів окремих компонентів ритму починаючи з 0,4 - 0,5 с. призводить до суттєвого погіршення точності відтворення, похибка відтворення зростає до 68 - 103 ms. і поступово збільшується.

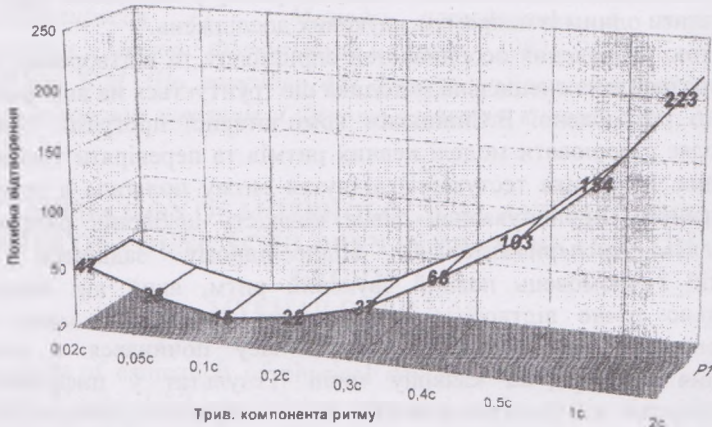

Рис.1 Показники точності відтворення компонентів ритму різної тривалості.

Особливості відчуття ритму у різних ритмах. Середні результати тестування по різних ритмах мають певні відмінності. У залежності від виду ритму учні молодших класів з різною успішністю справляються з завданнями.

Середні результати коливаються в межах від 38 ms. до 59 ms. Найкращі показники зареєстровані у відчутті темпової структури ходьби та бігу, де середня похибка на попадання у початки акцентів складів відповідно 39 ± 19 ms, та 38 ± 21 ms. Деяко гірші показники спостерігались при відтворенні танцювального ритму - 42 ± 19 ms. Найскладнішими для учнів молодшої школи виявились завдання на відтворення ритмів розбігу, та стрибка з розбігу де результати становили відповідно 59 ± 21 ms, та 59 ± 23 ms. Такі розбіжності у відтворенні

тому молодшими школярами на нашу думку можна пояснити впливом середнього рухового досвіду та складністю співвідношень компонентів секретного ритму. Як відомо хода та біг це природні локомоції у яких, як правило тривалість окремих акцентів є однаковою (циклічно повторюються), а також однаковими є інтервали між ними, а шквальний ритм, ритми розбігу та стрибка мають певну специфіку, що виявляється у різноманітних співвідношеннях компонентів цілісного ритму.

Результати проведених нами досліджень дозволяють зробити такі висновки:

1. Найточніше відтворюються школярами молодших класів компоненти ритмів у межах від 0,05 с. до 0,2с.
2. Найкращі показники точності відтворення моделей ритмів зафіксовані у ритмах циклічного характеру в котрих однакові за тривалістю акценти чергуються з однаковими інтервалами між ними.
3. Високі показники точності відтворення зафіксовані у ритмах циклічного характеру які складаються з циклів, невеликих за кількістю, різних за тривалістю акцентів.
4. Найважчими для відтворення виявилися ритми в яких тривалість акцентів і часових інтервалів між ними мають певні відмінності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Варданян С.В. Обучение движениям юных гимнасток 6-7 лет с целью развития чувства времени. Дисс. на соиск. уч. степени к.п.н., - Ереван. 1983. 155с.
2. Воскресенская Л.П. Исследование роли чувства ритма в овладении техническим мастерством спортсменов: Автореферат дисс... - М.: 1969. - 16с.
3. Кручинин В.А. Воспитывая чувство ритма // Физическая культура молодежи - Москва: Физкультура и спорт, 1974, № 12, С. 18 - 19.
4. Лях В.И. Координационные способности школьников. - Минск: Белорусь 1989. - С. 33 - 35.
5. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте, К.: Олимпийская литература, 1997, 583с.
6. Элькин Д.Г. Некоторые моменты восприятия ритма . Киев: Первые записки института психологии, Т,IV. 1958. С.42.
7. Гельтов Б.М. Психология музыкальных способностей. Изд. АПН РСФСР. М.-Сп,Пб., 1947, С. 270-274.
8. Гер-Ованесян А.А. Педагогические основы физического воспитания школьников. - Минск: Физкультура и спорт, 1978, -С. 116-117.

**TIME CHARACTERISTICS OF REPRODUCTION OF MOTIVE
RHYTHMS BY CHILDREN
OF LOW SCHOOL AGE
ROMAN PETRINA**

Lviv State Institute of Physical Culture

The outcomes of accuracy of reproduction of motive rhythms by children of low school age and optimal boundaries of reproduction various behind a duration of components of rhythms are covered in the article.

**ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО
ВІКУ ЕЛЕМЕНТАМ ГРИ У ФУТБОЛ**

ВАСИЛЬ БІГУН

Львівський державний інститут фізичної культури

Фізична культура є складовою частиною виховного процесу дітей та молоді. Її основні завдання - зміцнення здоров'я, гармонійний розвиток, підвищення фізичних та функціональних можливостей організму людини, забезпечення здоров'я підростаючого покоління.

Впродовж останніх років в Україні склалася тривожна ситуація - значне погіршення стану здоров'я, рівня фізичного розвитку і фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку.

Серед основних причин спеціалісти відзначають недостатні умови для занять фізичною культурою, відсутність культури ведення здорового способу життя, високий рівень захворюваності дітей.

Мала кількість уроків фізичної культури в молодших школярів не формує у них звички систематично займатися фізичною культурою та спортом. Тому виникає дефіцит рухової активності молодого організму, який у віці 6-12 років складає 55-70% від необхідної підтримки нормального здоров'я і фізичних кондицій. А це, в свою чергу, призводить до помітного зниження фізичної працездатності школярів.

Проведені дослідження вченими (Фомін Н.А., 1975; Бальсевич В.К., 1983 та інші) виявили, що діти з низькою руховою активністю мають високий рівень захворювань внаслідок зниженого імунітету.

У зв'язку з тим, що загальна і спеціальна рухова активність дітей знижується з різних причин, постає необхідність організації високоєфективних урочних занять з фізичного виховання для дітей молодшого шкільного віку.